

# Teatrul

## „Lucia Sturdza Bulandra“

### „POVESTIRI

### DIN PĂDUREA VIENEZĂ“

de

Ödön von Horvath

E greu de spus ce lipsește, în parchetul acestei „păduri vieneze“, din toate esențele născocite de când lumea, de la uciderea pruncilor și pînă la „Podul Waterloo“, spre a fura lacrima. O fată sedusă și abandonată, nevoită — vai, oroare! — să danseze într-un cabaret spre a cîștiga cîtiva gologani pentru laptele copilului, un bogătaș ticălos care, drept răzbunare că fata, săracă dar cinstită, refuză să-i acorde favorurile, o denunță poliției că a vrut să-i fure o mie de șilingi, tatăl ingrât care, ca în Petre Bellu, vede cu ochii lui decadența fiică-si în locul unde el intrase să petreacă, pușlamaua... simpatică, cîrnățarul fidel și iertător, străbunica asasină, femeia trecuțică și cochetă și, desigur, inevitabilul happy-end „cu gust amar“, după care, pe drumul de întors acasă de la teatru, tanti Anicuța îl întrecăbă pe soțul ei, ștergîndu-se la ochi: „Suflet nobil, băiatul ăsta că a iertat-o, dar ia spune-mi,

ce crezi, au să trăiască bine împreună după toate cîte s-au întîmplat?“ — toate sînt prezente pe scenă.

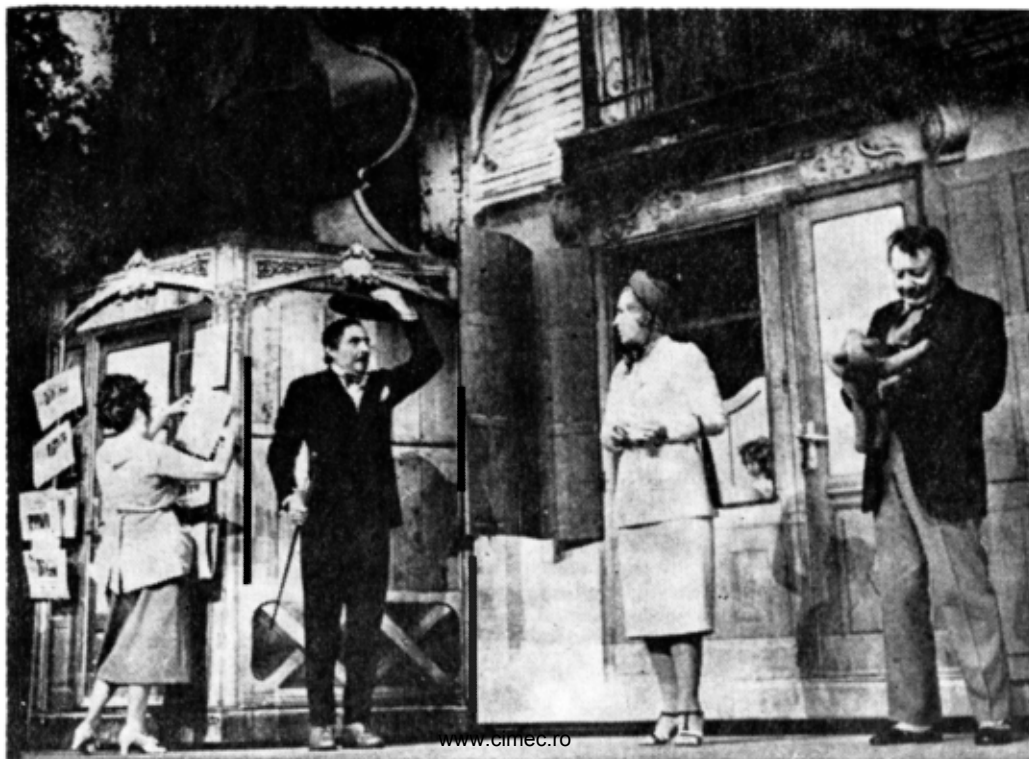
Dacă adăugăm la acestea un ritm (regia N. Al. Toscani) la fel de mălăieț ca textul piesei, înțelegem și pricina îndelungilor căscături care, din sală, însoțesc eforturile bieților actori, desfășurate de-a lungul a trei acte, trei ceasuri și nenumărate tablouri.

Nici decorurile (Dan Jitianu), frumoase, funcționale și nelipsite de sugestie poetică, nici costumele (George Ștefănescu) cilibii și de bun gust, nici ilustrația muzicală (Lucian Ionescu), discretă și delicată, și nici, cu atît mai puțin, coregrafia (Nicolae Sever: stîngaci și sordid, „numărul“ de varietu de la celebrul Maxim de la Viena, aducea mai curînd cu cele furnizate în București de pînă mai odinioară, de „artiști“ de la „Olimpia“ din Grivița) și traducerea (Nicolae Reiter: cine și după ce criterii gospodărește oare modesta, dar plină de răspundere muncă de a aduce pe scenă, deci pe locul unde publicul vine să audă și o desăvîrșită limbă românească, un text, dacă nu elegant, dar măcar lipsit de stridențe?) nu pot salva de la eșec aventura ultimei premiere a „Teatrului Bulandra“.

Se pune întrebarea: ce editează un editor? Pe Victor Hugo, firește, dar și pe Paul Gêraldy; pe Eminescu și pe Bălcescu, firește, dar și poeziile lui G. Sion, sau, chiar, *Jalnica tragedie* a vornicului Boldiman. Așa trebuie să fie, fiindcă altminteri generația contemporană nu i-ar putea găsi decît în bibliotecile publice, sau evident nici acolo, dacă n-ar fi fost tipăriți niciodată.

Poetul, s-a spus, are voie să se joace. Are voie să se joace și un artist-director de tea-

*Maria Gligor, Dumitru Onofrei, Getta Măruță și Fory Etterle*



tru, încercînd să vadă ce „poate da“ astăzi o asemenea melodramă, cu atît mai mult cu cît o piesă veche nu se poate „vedea“ la bibliotecă. Aici intervine corectivul „tirajului“. Cînd „studio“-ul teatrului are însă mai multe locuri decît sala principală, cînd piesa mobilizează nu cîtiva actori, ci o numeroasă și valoroasă echipă, în frunte cu Marietta Rareș, Victorița Dinu, Violeta Andrei, Fory Etterle și Emerich Schäffer, parcă nu mai înțelegem acest capriciu. Iar dacă o vorba de o „concesie“ făcută aceluși „public larg“, pe care nu știu de ce unii îl doresc într-un permanent antagonism cu criticii cei sofisticați, apoi răzburarea indianului e deplină: într-o seară fără Ness, fără meci, cu un cer minunat de senin, sala teatrului era mai mult de jumătate goală. În vreme ce la *Play Strindberg*...

*Radu Albala*

## Teatrul „Ion Vasilescu“

### „SPARGEREA LA MIEZUL NOPTII“

de

**Miroslav Mitrovici**

Rolurile sînt scrise, distribuția e făcută dinainte: teatrul are de montat o piesă ușorică („publicul are nevoie de divertisment“; „planul de încasări trebuie îndeplinit“), echipa repetă și dă spectacole („trebuie să ne îndeplinim norma“), cronicarul își spune părerea („e un tip lipsit de umor!“; „e un snob!“). Cum n-ar avea rost să obiectăm împotriva unei realități pe care n-o putem schimba, o acceptăm — cu precizarea (esențială) că totul e, pînă la urmă, o chestiune de selecție: există montări facile, dar nu mai puțin încîntătoare, care limpezesc mințile și sufletele ostenite, dar există și nimicuri atît de plate, încît ipostaza de spectator e mai obositoare decît o muncă fizică de categorie grea.

*Spargere la miezul nopții* pare să fi fost extrasă din zonele mai obscure ale teatrului sîrbesc. O situație de farsă (un hoț „de tip clasic“ pătrunde într-un magazin universal, cu intenția de a sparge cassa — împrejurare providențială pentru gestionarul incorect, care poate justifica astfel sumele, mult mai mari, delapidate. Hoțul se sperie, cheamă miliția, vrea să se predea — dar cine-l crede? Singura soluție e să șterpelească un portofel și să se

facă nevăzut; gestionarul își continuă cariera — fiecare cu destinul lui, ierarhia hoților e și ea imuabilă. Vizite intempestive ale amantei și soției. Qui-pro-quo-uri), cu exact atîta substanță comică și valențe de surpriză cît ar fi necesar pentru a face un sketch acceptabil, diluată însă la dimensiunile unui text „normal“. Vremurile comediei polițiste „gen Robert Thomas“ erau vremuri de aur...

Am văzut un spectacol (regia — Călin Florian) montat „au ralenti“, în care porțiunile „albe“ ale textului se făceau simțite ca *timp mort*. Ineditul situațiilor se consumă foarte repede, dar se revine, se reia, se repetă pînă la epuizare. Interpretarea neglijează „urzeala“ polițistă, utilizînd doar „be-teala“ comică; nu se poate să nu remarci insistența, hărnicia, consumul de efort (fizic și psihic) puse în slujba risului. Cine nu se amuză e singur vinovat...

Am scris de prea multe ori despre non-profesionalismul unor actori ai acestui teatru, ca să mai revin. Dimitrie Dunea, Stelian Cremenciuc, Doina Tamaș, Constantin Răschitor sînt cei pe care-i știm dintotdeauna — cu gag-urile, cârligele, ezitățile devenite „stil“. Tamara Buciuceanu e singura „noutate“ a spectacolului: am avut senzația că asist la demonstrația de forță a unui „motor sub presiune“, mereu în primejdie să explodeze. Din întâlnirea temperamentului ei clocotitor și a unor sigure mijloace „de meserie“ se obțin cele cîteva momente amuzante; dar excesul de încărcătură insinuează și o oarecare senzație de jenă.

*Ileana Popovici*

## Teatrul Național „Vasile Alecsandri“ din Iași

### ”CUM SE JEFUIEȘTE

### O BANCĂ”

de

**Samy Fayad**

Piesa dramaturgului italian (de origine libaneză), Samy Fayad, e una din nenumăratele încercări de a demitiza, prin parodiere, spargerile clasice, organizate impecabil, gîndite pînă la cel mai infim detaliu și duse pînă la capăt cu o înaltă „profesionalitate“; cinematograful, în special, a creat o adevărată mitologie a *hold-up*-ului; eroi duri, îmbatabili, planuri diabolice, combinații